

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ruippo, M. (2021) Itsensä työllistäminen ja jaksaminen musiikin alalla. Teoksessa Santalahti, M., Vainio, A. & Karppinen, A. (toim.) Näkökulmia pirstaleisiin työmarkkinoihin. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja C, Oppimateriaaleja 22, s. 94-103.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-63-2>

Itsensä työllistäminen ja jaksaminen musiikin alalla

Matti Ruippo

KIRJOITTAJA

Matti Ruippo työskentelee Tampereen ammattikorkeakoulussa lehtorina pedagogisten ratkaisujen ja kulttuurin koulutusosastolla. Hänen erityisiä asiantuntijuusalueitaan ovat musiikkiteknologia ja musiikin verkko-opetus.

1 JOHDANTO

Tapio Rautavaara (1915–1979) levytti *Juokse sinä humma* kansanlaulun vuonna 1953. Sanoituksen tarttuvin kohta on ”voi kuinka pieninä palasina onkaan mun leipäni maailmalla”. Samanlainen huokaus saattaa päästä nykypäivänäkin muusikolta, joka niitä leivänmurusia kerää.

Musiikkiala Suomessa työllistää arviolta 30 000 henkilöä. Summaan kuuluvat kaikki alalla työskentelevät. Moni tekee töitä projektipohjaisesti, eikä vakituisen työpaikan saaminen ole yhtä varmaa kuin monilla muilla perinteisemmällä aloilla. Musiikin parissa työskentelee musiikin tekijöitä ja esittäjiä sekä tuotannon ammattilaisia ja kouluttajia. Muusikon ammatissa työskentelee Suomessa arviolta 5 000 henkilöä (Nygård 2020, 8). Suomen Muusikkojen liittoon kuuluu noin 3 800 jäsentä (Muusikkojen liitto: Info 2018).

Tässä artikkelissa valotan musiikin ja äänitaiteen parissa työskentelevien kokoneiden ammattilaisten ajatuksia ja kokemuksia työurastaan. Haastattelututkimuksessa kysyin muusikoilta, mikä heitä viehättää itsensä työllistämässä, millaisia ongelmia siihen liittyy, mitä he ovat aiheesta oppineet ja mitä aloittavien muusikoiden kannattaa ottaa huomioon suunnitellessaan työuraansa. Artikkelin tavoitteena on tuoda kokemuksen ääntä esimerkiksi alan opintoja suorittavien tulevaisuuskuvaan.

Haastattelujen sisällössä esille nousevat sekä vapaan taiteilijan työn hohdokkaat puolet että huolenaiheet. Tekstissä on havaintoja ammatillisesta osaamisesta ja sen soveltamisesta itsensä työllistäjän arkeen. Lisäksi tuon esille jaksamiseen liittyviä seikkoja. Vastauksissa korostui erityisesti se, että ammatissa täytyy toimia vastuullisesti, olla sosiaalisesti avoin ja huolehtia terveydestään.

Tein haastattelut kesäkuussa 2020 ja täydensin niitä marraskuussa 2020 keskellä pandemian tuomaa työllistymisen romahdusta. Siitä huolimatta haastattelut ilmensivät vahvaa uskoa oman osaamisen kannattelevaan voimaan sekä parempaan tulevaisuuteen.

2 HAASTATTELUJEN TOTEUTUS

Tämä artikkeli kuvaa haastattelujen kautta ammatillista matkaa musiikin ja äänitaiteen parissa. Haastateltavia on yhteensä 14, heidän ikäjakaumansa on 35–59 vuotta ja heille on kertynyt ammatillista kokemusta 10–30 vuotta. Yhteen laskettuna haastateltavien työuran kesto on liki kolmesataa vuotta.

Taulukko 1. Haastateltavien työkokemus.

Työkokemus	Haastateltavien lkm
10–20 v	3
20–30 v	9
yli 30 v	2

Haastateltaviksi valitsin tuttavuuksiani alkaen 1980-luvulta. Kukin haastateltava on opiskellut johdollani vähintään vuoden ajan, joten tiesin jo entuudestaan heidän taustastaan ja ammatturastaan. Näin ollen keskustelut olivat tiiviitä, noin 40–60 minuuttia kunkin kanssa. Tein haastattelut videotapaamisina (Zoom) alkukesästä 2020 ja täydensin niitä saman vuoden joulukuussa. Tapaamiset taltioitiin.

Jaoin kullekin haastateltavalle etukäteen viisi kysymystä, ja keskustelu eteni tätä kysymysrunkoa seuraten. Kysymykset olivat:

- > **Mikä viehättää itsensä työllistämisessä?**
- > **Työllistymiseen liittyviä huolenaiheita.**
- > **Mitä olet työllistymisestä oppinut työurasi aikana?**
- > **Onko jälkiviisaasti todettava jotain kuluneesta työurasta?**
- > **Mitä opastusta antaisit nuorille, jotka käyvät vielä koulua ja valmistautuvat työuraan?**

Lisäksi oli mahdollista lisätä vapaasti jotain mieleen tulevaa. Nämä kommentit on sijoitettu eri pääkysymysten vastausten joukkoon. Alun perin tarkoitus oli keskustella vain työllistymisestä, mutta hyvinvointiteema nousi niin vahvasti esille, että se on otettu toiseksi painopisteeksi. Näistä aiheista on kirjoitettu artikkeleita, mutta tutkimuksia ei ole juuri saatavilla. Teirilä (1998) on tutkinut puhaltajien rasisustekijöiden taustaa. Vastamäen ja Joukamo-Ampujan (2007) tutkimuksessa selvitettiin kyselytutkimuksella suomalaisten soitonopiskelijoiden terveyttä. Suomen Musiikkilääketieteen Yhdistys (SMULY) on järjestänyt tieteellisiä kokouksia ja osallistunut alan kansainväliseen toimintaan. Lisäksi vuosittain järjestettävä Tampere Chamber Music Festival järjestää temaattisia konsertti- ja luentosarjoja hyvinvoinnin näkökulmasta. Samaan tematiikkaan paneutuu myös Tampereen ammattikorkeakoulun ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemian uusi Muusikon hyvinvointi -hanke, joka alkaa loppuvuodesta 2021.

3 HAASTATTELUJEN TULOKSET

3.1 Vetovoimatekijöitä

Pärnänen ja Sutela (2014) tutkivat kyselyn avulla itsensätyöllistäjiä Suomessa. Kaikista tutkituista itsensätyöllistäjistä (N=1 573) 43 prosenttia sanoi tuntevansa itsensä vahvaksi ja tarmokkaaksi työssään, kun vastaava osuus palkansaajilla oli 28 prosenttia. Yli puolet itsensätyöllistäjistä vakuuttaa myös olevansa innostuneita työstään, kun palkansaajista ainoastaan reilu kolmannes katsoo väittämän pitävän kohdallaan täysin paikkansa. Myös työhön syventyminen tuottaa itsensätyöllistäjille voimakkaampaa tyytyväisyyttä kuin palkansaajille. (Pärnänen & Sutela 2017, 73.) Myös tätä artikkelia varten haastateltujen mielipiteet ovat näiden tulosten mukaisia. Tyypillisin vastaus kysymykseen ”Mikä viehättää itsensä työllistämässä?” liittyi vapauteen ja siihen, että elämänrytmi on omassa hallussa. Projektikohtainen tekeminen ja intensiiviset jaksot sopivat suurelle osalle (N=11) vastaajista. Vapaus tarjoaa myös tilaisuuden keksiä itse uusia töitä ja yrittää tehdä sitä, mikä tuntuu itsestä hyvältä ja mielekkäältä. Kokemuksen karttuessa usko itseensä kasvaa, jolloin uskaltaa ottaa enemmän vastuuta ja nostaa kunnianhimoaan. Lisäksi hyvin tehty työ johtaa usein toiseen työhön. Lähes kaikki haastatellut (N=13) totesivat vapauden antavan mahdollisuuden päättää, mihin asioihin panostaa. On myös mahdollista olla tekemättä joitain töitä.

Kuusi vastaajaa totesi, että on ajautunut itsensätyöllistäjäksi, koska keikkoja on tehty aina. Tällainen ajautuminen on tyypillinen ilmiö itsensätyöllistäjille, mikä käy ilmi myös Pärnäsen ja Sutelan aineistosta (2014, 32). Yksi haastateltava kertoi, että kyse on ollut freelancetyön jatkeesta. Kaikissa vastauksissa kuitenkin korostui vakava suhtautuminen musiikin ja äänitaiteen tekemiseen: tekeminen ei perustu pakkoon vaan haluun ja aitouden viehätystykseen. Lisäksi uuteen heittäytyminen synnyttää lähes poikkeuksetta sellaisia tuotoksia, jotka yllättävät ja tuottavat iloa. Hyvä keikka tuottaa tietenkin mielihyvää.

Raha ei näyttäytynyt haastatteluissa vetovoimatekijänä. Päinvastoin haastateltavat suhtautuivat siihen sangen samanmielisesti: se ei ole olennaista. Useimmat eivät maininneet asiaa tässä yhteydessä lainkaan, ja kolme vastaajaa totesi, että riittää, kunhan saa suunnilleen toimeentulonsa. Yksi haastateltava tosin mainitsi, että pätkätöitä tekemällä on mahdollista päästä käsiksi myös vakituisiin virkoihin – ja tuloihin.

3.2 Huolenaiheita

Huolenaiheista puhuttaessa raha nousi esiin, sillä sitä ei aina tule. Ensinnäkin hinnoittelu vaihtelee paljon, ja varsinkaan uran alkutaipaleella moni muusikko ei osaa hinnoitella työtään. Ylipääntään taloudellisesti niukka elämä on vain hyväksyttävä.

Keskeinen huolenaihe (N=11) olivat apurahat, koska usein ne muodostavat jopa puolet tuloista. Apurahahakemusten kirjoitustaito on välttämätön. Esimerkiksi Muusikkojen liitto tarjoaakin sii-

hen liittyviä koulutuksia. Täytyy myös miettiä, mitä sitten tekee, kun apuraha loppuu. Olisi hyvä olla tietty taloudellinen turva, jotta voi valmistella tulevaa työllistymistään jo kuluvan jakson aikana. Samaan aihepiiriin liittyy töiden ja rahankäytön suunnitelmallisuus. Kirjanpito on joko opeteltava tai on hankittava kirjanpitäjä, liityttävä osuuskuntaan tai muuten huolehdittava raha-asioiden hoitamisesta. Kaiken tämän keskellä myöskään taiteellinen liike ei saa lakata. Yksi haastateltu pohti: ”Kuinka paljon täytyy uusiutua työllistymisensä kanssa?”

Ajankäytön ongelmat olivat voimakkaasti esillä. Jos bändejä on useita, keikkoja tulee päällekkäin tai vähintäänkin kasaantuu. Tämä taas johtaa siihen, että ei uskalla suunnitella keikkatöitään kovinkaan kauas. Kun taas puhutaan pidemmistä projekteista, kuten sävellys tai elokuva, on vaikea arvioida niiden kestoa. Toisinaan projekti venyy eikä valmista tule, joskus taas onnistuu nopeastikin. Tällaiset seikat vaikuttavat konkreettiseen tuntipalkkaan.

Musiikkialan ammattilaisen ajankäyttö ei koostu pelkästään esiintymisestä tai harjoittelemisesta, vaan se on rajoiltaan häilyväistä. Siihen liittyvät luova toiminta, verkostoituminen, jammailu, festivaalit, takahuoneissa istuminen, studioissa soittovuoron odottaminen ynnä muu vastaava toiminta. Myös osallistuminen sosiaalisessa mediassa on tärkeää. Tämä kaikki vie kuitenkin aikaa pois muusta, esimerkiksi perheeltä.

Huolta aiheuttivat myös työnteon vastuukysymykset. Taiteellisen työn delegointi toiselle on hankalaa. Kaksi vastaajaa toimii pienen yrityksen johtajana. He totesivat, että vastuu painaa, kun on huolehdittava myös niistä, joiden tulot ovat riippuvaisia omasta myynnistä. Tästä syystä yksi vastaaja sanoikin toimivansa mieluummin rivimuusikkona kuin vastaavansa kaikesta. Oman vahvan uran luonti ei sovi kaikille.

Tämän teeman yhteydessä sivuttiin myös hyvinvointia ja työssä jaksamista. Työssä jaksamisessa on kulttuurialalla vaikeuksia joka neljännellä, kun esimerkiksi kaupan alalla vastaava osuus on 12 prosenttia (Pärnänen & Sutela 2014, 72). Kirjava tilanne näyttäytyy esimerkiksi terveydenhuollossa, joka on monella hoidettu heikosti. Seitsemän vastaajaa ilmaisi, että hyvä työterveyshuolto on heille saavuttamattomissa. Pandemia-aika on osoittanut, kuinka haavoittuvainen ala muutenkin on. On siis pohdittava, mitkä ovat riskit vastoinkäymisten kohdatessa. Varsinkin uran alkuvaiheissa moni muusikko ei osaa eikä uskalla kieltäytyä keikoista. Tämä johtaa helposti uupumiseen, varsinkin jos terveet elämäntavat, liikunta, kunnollinen ruokailu ja riittävä lepo jäävät vaille huomiota.

Niin sanottua taiteilijaluonnetta sivuttiin hyvinvointikeskustelussa kahdella tapaa: Yhtäältä pitää osata pitää omista oikeuksista kiinni, minkä opetteluun menee aikaa. Taiteellinen ihminen on usein herkkä eikä osaa olla nyrkit pystyssä puolustamassa oikeuksiaan. Toisaalta omaa taiteilijan herkkyyttä ei kannata hävetä. Yksi haastateltu korosti sitä, että jos on henkisesti heikoilla ja tarvitsee apua, sitä on rohkeasti haettava. Yksi vastaaja totesi, että ammatissa joutuu kohtaamaan myös pelkojaan, esimerkiksi esiintymisjännitystä. On vain kuljettava rohkeasti kohti tilanteita, jotka koetaan pelottavina.

Työn raskautta kommentoi neljä vastaajaa. Keikkamuusikolla ajokilometrejä kertyy tavattomasti, ja rattiin nukahtaminen on vaarana. Raskaista alipalkatuista töistä nousivat esiin erityisesti (N=3) laivakeikat. Positiivisena ajatteluna niistä todettiin, että kyseessä on todellinen karaistuminen keikkatyöläisen arkeen. Kuten yksi haastateltu totesi, ”yleisön lukemisen” taito karttuu, ja samalla oppii tulemaan toimeen kummallisten ihmisten kanssa.

3.3 Työllistymisestä huolehtiminen

Kun kysyin vastaajilta, mitä olet oppinut työllistymisestä työurasi aikana, esiin tuli lukuisia asioita. Ensimmäisenä listalla on ajanhallinta, joka mainittiin useissa (N=11) vastauksissa. Yhtenä ehdotuksena oli paperikalenterin hankinta ja rauhoittuminen sen ääreen. Haastateltavat painottivat, että keikkatyöläisen kannattaa olla projekteissa suunnitelmallinen ja järjestelmällinen sekä miettiä työaikoja. Tasaista työntekoa tarvitaan, vaikka takaraja olisikin kaukainen. Monesti kaikki ei mene omien pitkän aikavälin suunnitelmien mukaan. Esimerkiksi levyjen teko on pitkä prosessi.

Uralla ei voi edetä sattumalta, vaan onnistumisten takana on paljon työtä. Suunnitelmallisuus antaa tekijälle sellaisen tunteen, että on työssään kompetentti. Vastaajat myös vaalivat taiteellista hengittämistä. Intuiolla tehtävät projektit vievät eteenpäin. Musiikki on hieno elämän kompassi, joka antaa suuntaa, ja jälkeensä tarkasteltuina asiat ovatkin näyttäneet loksauttaneen paikalleen.

Palkkioista sopiminen on tyyppillisesti muusikoille vaikeaa. Varsinkin marginaalista musiikkia joutuu yleensä tekemään ilmaiseksi, ennen kuin keikkoja alkaa tulla. Haastateltavat muistuttavat, että jos tekee työtä ilmaiseksi, kannattaa miettiä, viekö se omaa uraa eteenpäin. Yleensäkin rahan pyytäminen saattaa nolottaa. Palkkapyynnön on kuitenkin oltava sellainen, jonka oikeasti haluaa, jotta työnteko tuntuu järkevältä.

Myös sopimuksista on huolehdittava. On aina luettava huolellisesti, mitä sopimuksessa sovitaan. Muusikkojen liitosta saa suoraa apua, ja liitto on myös julkaissut hyödyllistä materiaalia sopimusteksteistä ja oikeusturvasta (ks. esim. Muusikkojen liitto: Info 2018).

Laskutuspalvelut herättivät kuudessa haastateltavassa epäilyä. Laskutuspalvelua käyttävä niin sanottu kevytyrittäjä saa helposti yrittäjän leiman, vaikka työ olisi työsuhteisen kaltaista. Työsopimuslain mukaan työtä tehdään vain joko työsuhteessa tai yrittäjänä, jolloin kevytyrittäjänä itsensä työllistävä voi jäädä työmarkkinoilla väliinpuotoajaksi eli esimerkiksi työttömyysajan tukien ulkopuolelle.

Musiikin alalla työhön liittyy paljon sosiaalisuutta. Lähes kaikki vastaajat (N=12) totesivat, että ilman sosiaalisia taitoja on vaikea työllistyä. Kannattaa kertoa eri suuntiin, mitä tekee, sillä verkostoituminen on tärkein työllistäjä. Samalla voi kuunnella vanhempia osaajia ja rohkeasti kysyä neuvoa. Puhelin on otettava käyttöön ja sitkeästi myytävä osaamistaan – itsensä myymistä ei pidä hävetä. Viisi vastaajaa totesikin, että kaikkeen muuhun menee paljon enemmän aikaa kuin itse esiintymiseen.

Olisi hyvä osallistua johonkin markkinointikoulutukseen. Haastateltavien mukaan musiikin ammattilaisilla kannattaa olla sellaiset kotisivut, joihin on liitetty katselu- ja kuuntelumahdollisuus. Kymmenellä vastaajalla oli sellainen, ja muut harmittelivat, että tämä aie oli vielä toteutumatta.

Työmoraali nousi esiin seitsemässä vastauksessa. Kaukana takana ovat ne ajat, jolloin oltiin keikalla juopuneena. Jokainen keikka on yhtä tärkeä, joten kukaan ei voi olla ylimielinen. Keikoilta pyydetään myös uusille keikoille. Kaikkia kohtaan on käytäydyttävä hyvin, sillä muusikkopiirit ovat pieniä ja sana kiirii. Kolme vastaajaa korosti erityisesti bändinjohtajan vastuuta, mutta

sama pätee toki rivisoittajiinkin. Suuri osa työstä on odottelua sosiaalituloissa, matkustamista, istumista studioissa ja muuta vastaavaa ”oheistoimintaa” – käytännössä kanssakäymistä samojen ihmisten kanssa. Tämän vuoksi on kyettävä toimimaan yhdessä muiden muusikoiden kanssa. Sama kunnioitus pätee myös harjoituksiin: on tultava ajoissa ja oltava mieluiten jopa ylivalmistautunut. Haastattelujen tämän teeman anti voidaan kiteyttää työllistyjän huoneen-tauluksi: ”Ole ajoissa paikalla, osaa asiiasi, pidä nuotit mukanas, käyttäydy kohteliaasti, älä valita turhasta, ole selvin päin, älä diivaile.”

3.4 Uralla opittuja asioita

Kun kysyin, onko jälkiviisaasti todettava jotain kuluneesta työurasta, vastaajat nostivat esiin sekä hyviksi havaittuja että kantapäähän kautta opittuja asioita. Positiivisista asioista mainittiin se, että kannattaa nuorena koetella, mihin siivet kantavat – ja jos jokin suunnitelma ei kannakaan, niin on muita vaihtoehtoja. Voivottelu ei auta. Yksi vastaaja ilmaisi tämän riemastuttavalla tavalla: ”Kannattaa olla emansipoitunut, rohkea feministi, jolla on omia ideoita.” Vastaavasti tuotiin esiin myös suunnitelmallisuutta ja johdonmukaista etenemistä kohti tavoitteita: Kannattaa tehdä pidempiaikaisia suunnitelmia tai rakentaa haave ja pohtia, mitä sen eteen pitää tehdä. Sisäisen toimeenpanevan voiman on oltava sen verran suuri, että asiat myös toteutuvat. Täytyy osata organisoida riittävän hyvin, jotta pystyy saamaan asioita aikaan. Asioita saa eteenpäin, kun on riittävästi itsekuria: ”On tehtävä heti eikä jäätävä venyttelemään.”

Kolme haastateltavaa mainitsi, että kannattaa nostaa itsensä rohkeasti esiin, tarttua tilaisuuksiin ja pyytää muita soittamaan kanssaan. Vastaavasti kun sanoo tällaisiin pyyntöihin rohkeasti kyllä, saattaa tulla miellyttäviä yllätyksiä. Esimerkkinä tällaisesta tilanteesta yksi haastateltava kertoi paikkaustehtävästä, joka poiki uusia mahdollisuuksia. Yksi haastateltava korosti myös omien konserttien järjestämisen merkitystä: kun tuotetaan koko paketti, opitaan koko paketista.

Keskeinen ongelma musiikkityöläisen ammatissa on valinta, keskittyykö pelkästään yhteen osa-alueeseen vai jakaako mielenkiintoaan – tavoitteleeko terävintä kärkeä vai työllisyyttä leveällä rintamalla. On selvää, että yksi pääsoitin on oltava. On kuitenkin hyvä olla kiinnostunut ja utelias ympärillä olevista ilmiöistä, sillä nykyään monipuolisuus on eduksi. Tämän haastattelun vastaajat olivat kaikki leveän rintaman kannattajia.

Opiskelu mainittiin kahdella tapaa. Yksi vastaaja toivoi, että olisi saanut ammattia varten ohjeita opintojensa alkuvaiheessa. Useampikin taas kertoi opiskelun olleen onnenpotku, koska sitä kautta syntyivät verkostot, jotka kantavat yhä. Monella on kokemusta myös opettajanpöydän toiselta puolelta, ja myös tätä pidettiin hyvänä kokemuksena: opetustyöt antavat välillä itselle uutta oppia, ja opiskelijat avaavat uusia näkökulmia.

3.5 Opastusta nuorille ja tuleville ammattilaisille

Pyysin haastateltavia myös jakamaan kokemuksensa kartuttamaa viisautta eli antamaan suoranaisia neuvoja nuorille, tuleville kollegoilleen. Neuvot voidaan karkeasti tiivistää kolmeen kategoriaan: 1) Kaiken takana on taide, 2) Opiskelu kannattaa ja 3) Itsestä täytyy muistaa pitää huolta.

Jos aikoo olla jossain asiassa hyvä, pitää erikoistua. Samaan aikaan täytyy kuitenkin oppia myös kokonaisuudesta. Omaa musiikin tekemistä varten on kuunneltava erilaista musiikkia ja saatava vaikutteita. Itsenäiset päätökset ovat olennaisia. Ei pidä palvoa sosiaalista mediaa, vaan täytyy olla rehellinen itselleen siitä, mitkä asiat sopivat itselle ja mitkä eivät. Jos vahvasti uskoo omiin mielenkiinnon kohteisiinsa, asiat järjestyvät siten kuin ne itselle parhaiten sopivat.

Jos tekee sellaista työtä, johon ei ole intohimoa, väsy nopeasti. Kannattaa siis tehdä sellaista työtä, josta tykkää ja jolla tulee toimeen. Tekemisessä on kyse tasapainoilusta: Yhtäältä innokkuus tekemiseen saattaa johtaa siihen, että tulee tehneeksi sivujuonteita, jotka syövät aikaa pääasialta. Toisaalta pakonomainen halu tehdä vain tiettyä asiaa saattaa kätkeä ympärillä olevia asioita, joita voisi tehdä ja jotka mahdollistaisivat sitten sen tekemisen, mikä on itsellä syvemällä mielellä mielessä.

Opiskelu voi tuntua raskaalta, mutta haastateltavat palauttivat mieleen, että on upeaa olla koulussa, sillä samanlaista tilannetta ei tule uudelleen. Opiskelu on verkostoitumisen kulta-aikaa. Koulussa tutustuu muihin muusikoihin, voi soittaa erilaisissa kokoonpanoissa ja samalla oppia erilaisista musiikeista. Muusikkoutta ei opi kirjoista vaan tekemällä. Kannattaa siten hankkia myös hyvä harjoittelurutiini, sillä sitä ei voi lopettaa koulun päätyttyä. Ja vielä: teorian ja solfan opiskelu ei ole hukkaan heitettyä aikaa.

Terveet elämäntavat nousivat selkeästi ohjenuoraksi jaksamiselle. Perusasioiden – nukkumisen, ruokailun ja liikkumisen – on oltava kunnossa, vaikka kuinka olisi maaninen luomisvaihe päällä. Työn vastapainoksi elämässä on oltava jotain ihan muuta. Esimerkiksi sellainen urheilulaji, joka hyödyttää työntekoa, on ihanteellinen ratkaisu. Jaksaminen on henkilökohtainen kysymys. Pitää itse osata kuunnella itseään. Oman kehon tunteminen tukee fyysistä ja henkistä jaksamista. On tärkeä miettiä, millainen työrytmi sopii itselle – ja on tärkeää tunnistaa, milloin kannattaa sanoa kyllä ja milloin ei.

4 LOPUKSI

Vaikka tein haastattelut keskellä pandemian tuomaa työllistymisen romahdusta, niiden yleissävy oli myönteinen. Rohkea oman polun valinta oli ollut kaikkien haastateltavien mielestä oikea. Tulosten yleistettävyyttä heikentää haastateltujen valintametodi: otin yhteyttä omiin, tuttuihin kontakteihini, joiden tiesin pärjänneen urallaan. Näin tosin selvisi juuri sellaisia seikkoja, joiden avulla haastatellut ovat onnistuneet pitämään urallaan soihtua yllä.

Haastatteluissa nousi esiin kolme seikkaa, jotka ovat yhteisiä kaikille haastatelluille: ahkeruus, vastuullisuus omassa työssään ja rehellisyys omaa tekemistensä kohtaan. Tällaiset ominaisuudet eivät välttämättä tuota ylenpalttista vaurautta, mutta ne saavat aikaan onnistumisen tunteita, jotka perustuvat omaan kompetenssiin ja vuorovaikutustilanteiden eri säikeiden rekisteröintiin. Näin ollen niitä voidaan pitää oivallisina ohjenuorina tuleville musiikin alan ammattilaisille.

LÄHTEET

Muusikkojen liitto: Info. 2018. Muusikkojen liitto. Verkkosivu. Viitattu 10.6.2021.

<https://www.muusikkojenliitto.fi/info/>

Nygård, T. 2020. Ammattimuusikon motivoiva ja laadukas harjoittelu. Opinnäytetyö. Oulun ammattikorkeakoulu. Saatavilla verkossa. Viitattu 1.11.2021.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202003314200>

Pärnänen, A. & Sutela, H. 2014. Itsensätyöllistäjät Suomessa 2013. Helsinki: Tilastokeskus. Saatavilla verkossa. Viitattu 1.11.2021.

https://www.stat.fi/meta/tietosuojaselosteet/tietosuojaseloste_itsensa_tyollistajat.html

Suomen Musiikkilääketieteen Yhdistys. n.d. SMULY. Verkkosivu. Viitattu 22.8.2021.

<https://www.smuly.fi>

Teirilä, M. 1998. Physiology of Wind-Instrument Playing and the Implications for Pedagogy. Jyväskylä Studies in the Arts 66. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Vastamäki, M. & Joukamo-Ampuja, E. 2007. Soittoon liittyvät tukielinvaivat tavallisia jo Sibelius-Akatemian opiskelijoilla. Suomen Lääkärilehti 2007, 18 (62), 1872–1873.

ASIASANAT

Musiikki, yrittäjyys, hyvinvointi, vastuullisuus